

Høringssvar fra Vesterbro Lokaludvalg til Handleplan mod racisme, etnisk diskrimination og hadforbrydelser 2027-2030

Lokaludvalget anerkender, at Københavns Kommunes handleplan mod racisme, etnisk diskrimination og hadforbrydelser 2027-2030 udgør et vigtigt grundlag for arbejdet med at forebygge og bekæmpe diskrimination på tværs af byens sektorer. Handleplanen giver en god beskrivelse af udfordringer i både beskæftigelse, byrum, skole, kultur- og fritidsliv, socialområdet samt sundhed og omsorg, og understreger tydeligt, at diskrimination fortsat har væsentlige konsekvenser for borgernes lige adgang til fællesskaber og velfærdsydelser.

Samtidig er det Lokaludvalgets vurdering, at handleplanen i sin nuværende form fremstår som en koordinerende og intentionel ramme end som et egentligt styringsredskab. På tværs af fokusområder går det igen, at indsatser i vid udstrækning er ikke-bindende, at ansvar er fordelt på mange strategier og forvaltninger, og at der i begrænset omfang er fastlagt klare mekanismer for effektmåling, opfølgning og gennemsigtighed. Dermed er der risiko for, at handleplanen i praksis får karakter af et katalog af hensigter frem for et system, der reelt kan reducere og forebygge diskrimination.

På den baggrund har Lokaludvalget følgende bemærkninger til de enkelte fokusområder i handleplanen.

Børn og unge

Handleplanen dokumenterer væsentlige udfordringer med mobning, ubevidst bias og forskelsbehandling i dagtilbud og skoler. Det er positivt, at disse problemstillinger anerkendes som strukturelle og vedvarende. Samtidig vurderer Lokaludvalget, at de foreslåede løsninger i høj grad tager form af generelle indsatser som kompetenceudvikling, samarbejde og lokale initiativer, uden at der i tilstrækkelig grad etableres et egentligt systemansvar.

Der savnes derfor mere bindende og ensartede mekanismer for registrering af diskriminationshændelser, systematisk opfølgning på tværs af institutioner samt en styrket og reelt tilgængelig klageadgang for børn og forældre. Uden sådanne strukturer risikerer indsatsen at blive afhængig af lokale variationer frem for fælles standarder og rettigheder.

Kultur og fritid

På kultur- og fritidsområdet beskriver handleplanen udfordringer med lavere deltagelse blandt borgere med etnisk minoritetsbaggrund samt forekomst af diskrimination i idræts- og

foreningslivet. Samtidig lægges der op til samarbejde med civilsamfundet om adfærdskodeks og normdannelse.

Lokaludvalget vurderer, at dette er relevante initiativer, men bemærker, at der mangler klare mekanismer for håndhævelse, opfølgning og eventuelle konsekvenser ved diskrimination. Indsatsen fremstår dermed i høj grad normativ frem for systemisk forpligtende, hvilket svækker dens reelle gennemslagskraft i praksis.

By og bolig

Handleplanen kobler ulighed, tryghed og diskrimination i byens rum til fysisk planlægning, universelt design og sammenhæng i byudviklingen. Dette er væsentlige perspektiver, som Lokaludvalget anerkender.

Samtidig vurderes det, at diskrimination i det offentlige rum i højere grad også bør forstås som et spørgsmål om sociale praksisser, institutionel adfærd og magtrelationer i byen. Det gælder f.eks. i nattelivet, i mødet mellem borgere og kontrolmyndigheder samt i adgangen til byens rum generelt. Disse dimensioner er kun i begrænset omfang konkretiseret i handleplanens foreslåede indsatser.

Socialområdet

Handleplanen beskriver komplekse sociale udfordringer blandt minoritetsetniske borgere i udsatte positioner, herunder samspillet mellem udsathed, diskrimination og negativ social kontrol. Det er relevant, at der arbejdes helhedsorienteret med disse problemstillinger.

Lokaludvalget bemærker dog, at sammenhængen mellem etnicitet, udsathed og social kontrol risikerer at blive fremstillet på en måde, der kan skygge for mere strukturelle forklaringer. Der bør derfor være større opmærksomhed på at undgå generaliseringer og sikre en balanceret forståelse af sociale problemstillinger.

Sundhed og omsorg

På sundheds- og omsorgsområdet peger handleplanen på barrierer som sprog, kultur og manglende kendskab til systemet som forklaringer på ulighed i adgang til sundhed og omsorg. Samtidig fremhæves behovet for interkulturelle kompetencer blandt medarbejdere.

Lokaludvalget finder dette relevant, men vurderer, at der er risiko for en individualisering og kulturalisering af mere strukturelle uligheder i sundhedssystemet. Der savnes i højere grad fokus

på organisatoriske barrierer, systemdesign og borgernes lige rettigheder i mødet med sundhedsvæsenet.

Borgerrådgiveren

På tværs af handleplanens fokusområder fremgår det, at København allerede har etablerede klage- og rådgivningsmuligheder, herunder Borgerrådgiveren, som kan modtage og behandle klager om diskrimination i kommunale sammenhænge. Det er positivt, at der findes en formel klageadgang og en diskriminationshotline, som understøtter borgernes rettigheder.

Det fremgår dog ikke tydeligt, i hvilket omfang viden og erfaringer fra Borgerrådgiverens arbejde systematisk anvendes som grundlag for forebyggelse og organisatorisk læring på tværs af forvaltninger. Dermed fremstår klagefunktionen i højere grad som et individuelt klage- og rådgivningsspor end som et aktivt styrings- og udviklingsredskab til at identificere mønstre og forebygge strukturel diskrimination.

Samlet vurdering

På tværs af fokusområder vurderer Lokaludvalget, at der mangler et samlet og systematisk datagrundlag for udviklingen i diskrimination og hadforbrydelser i København. Uden fælles indikatorer, løbende monitorering og offentlig opfølgning på tværs af bydele og sektorer er det vanskeligt at vurdere handleplanens reelle effekt over tid.

Lokaludvalget anbefaler derfor en styrket og mere ensartet dataindsamling samt en årlig offentlig status, der kan skabe gennemsigtighed og understøtte læring.

Samlet set vurderer Lokaludvalget, at handleplanen udgør et vigtigt og nødvendigt vidensgrundlag for arbejdet mod racisme, etnisk diskrimination og hadforbrydelser i København. Det er dog samtidig vurderingen, at handleplanen i sin nuværende form i for høj grad er præget af intentioner, koordinering og ikke-bindende indsatser, og i for begrænset grad etablerer et egentligt styringssystem med klare mål, ansvar, data og håndhævelsesmekanismer.

Der er derfor risiko for, at handleplanens reelle effekt i praksis bliver begrænset, på trods af et stærkt analytisk og værdimæssigt udgangspunkt.

Anbefalinger

På baggrund af ovenstående vurdering anbefaler Lokaludvalget, at handleplanen styrkes som et egentligt styringssystem gennem en række strukturelle justeringer, der sikrer større forpligtelse, gennemsigtighed og effekt i implementeringen.

Lokaludvalget anbefaler, at der fastsættes klare og sammenlignelige indikatorer for udviklingen i diskrimination og hadforbrydelser i København, så det bliver muligt løbende at vurdere handleplanens reelle effekt på tværs af fokusområder, bydele og sektorer.

Det anbefales samtidig, at der etableres en mere systematisk og ensartet dataindsamling på tværs af forvaltninger, herunder i samarbejde med relevante eksterne aktører, så viden om diskrimination og hadforbrydelser bliver konsistent, sammenlignelig og offentligt tilgængelig over tid gennem en årlig statusrapport.

Lokaludvalget anbefaler desuden, at handleplanen styrkes gennem en tydelig placering af ansvar for implementering og opfølgning, så det klart fremgår, hvilke forvaltninger og niveauer der er ansvarlige for konkrete indsatser og resultater.

Derudover anbefales det, at der etableres en styrket klage- og tilsynsstruktur på diskriminationsområdet inden for kommunens eget ansvarsområde. I den forbindelse anbefales det, at erfaringer og data fra Borgerrådgiveren anvendes mere systematisk som et aktivt styrings- og læringsredskab på tværs af forvaltninger, så klagesager og henvendelser ikke alene behandles individuelt, men også bidrager til at identificere strukturelle mønstre og forebygge diskrimination i kommunens praksis.

Det anbefales, at handleplanen i højere grad prioriterer bindende og forpligtende indsatser frem for overvejende frivillige og intentionsbaserede tiltag, så handleplanens målsætninger omsættes til konkret handling med tydelige krav til implementering.

Endelig anbefaler Lokaludvalget, at handleplanen tydeliggør sine egne selvstændige virkemidler i forhold til eksisterende nationale og kommunale strategier, så det fremstår klart, hvilke nye indsatser og styringsgreb denne handleplan tilføjer området, frem for primært at fungere som en koordinerende ramme.